

איתא בנועם אלימלך (פר' שופטים סוד"ה א"י שופטים) על הפסוק (תהלים כג, ד) 'שבטך ומשענתך המה ינחמוני' - 'שבטך' בשעה שיש דינים בעולם, 'משענתך' הצדיקים המעכבים אותם, והם למשענת לנו שלא יבואו, 'המה ינחמוני'. כ"ק אאז"ל (פני מנחם תצוה עמ' קסב) אמר 'שבטך' רמז לחודש שבט, ו'משענתך' מרמז לחודש אדר (ע"ש ע"פ דרכו), ו"ל לפי שחודש אדר הוא זמן של יארצייט של צדיקים כמ"ש כ"ק אאז"ל, והיינו שהצדיקים מגינים מהשבט. מסופר שהיה גביר שהיה מחזיק ביהמ"ד ולומדי תורה, וכאשר נצרך ישועה לביתו, כל הלומדים צמו עבורו, אך הרה"ק רבי יצחק מדראביהטש ז"ע עשה סעודה, וכשתמהו עליו, אמר שבשמים כבר רגילים לתעניותיו, אך כשעשה בעבורו סעודה נתעורר רעש למעלה למה שינה מהרגלו, וממילא נתעוררה זכות הגביר לישועה. והנה בשנים האחרונות נוסעים רבבות אלפי ישראל לליזענסק, בכל ימות השנה, ובפרט ביומא דהילולא, וכעת נסתתמו הדרכים, בודאי מתעורר רעש למעלה בשמים, שבני ישראל נמצאים בעת צרה וזקוקים לישועה, וזכות הצדיק מסייע להישען עליו להתנחם מכל הדינים.

ובאמת ענין יארצייט של צדיקים הרבה יותר עמוק מלפעול ישועות בלבד, הגם שלפעול ישועה לבר ישראל דבר גדול הוא, אבל מעבר לזה נצרך להתעורר לעבודת ה' לשיפור המעשים, בנועם אלימלך (ר"פ תזריע) מפרש הפסוק (תהלים יט, ג) 'יום ליום יביע אומר', 'ביע' מלשון 'מים תבעה אש' (ישעיה סד, א) שנעשה כמין אבעבועות הנגבהים למעלה, כי צדיקים ההולכים בדרכי השי"ת ועבודתו אז כל יום ויום יבין וישיכל יותר ויותר מה שלא השכיל אתמול, ובכל יום יוסיף פיו לדבר חכמות ואמרי נועם בחכמות אלקות ורוממותו עד אין תכלית, א צדיק קאכט יעדער טאג אין עבודת ה', ובכל יום מעלה רתיחה, ומה שנהג בקדושה באותו יום גורם לו קדושה יתירה ליום הבא אחריו, שמבעבע ועולה יותר בעבודת ה', יום ליום, יעדער טאג געבט איבער פאר די אנדערע טאג. וכמ"ש על היהודי הק' ז"ע שבכל יום נתעלה במדרגות בעבודת ה', כמו ההבדל בין גוי ליהודי.

וכותב שם הרה"ק הרבי ר' אלימלך ז"ע שלא כן הוא אצל אנשים פשוטים, בני אדם ההולכים שובב בדרך לבס אחר שטותיהם והבליהם, אז אין הפרש אצלם, וכמו שהיו מתנהגים יום אתמול כן היום כן מחר ולא יוסיפו דעת ושכל כלל. אמנם לכל אחד יש בכל יום דברים ומעשים אחרים, אך הם דברים חיצוניים שאין שום הבדל ביניהם, והרי עיקר האדם הוא הנפש, ובזה האדם צריך להתעורר, להתחדש ולהוסיף. והנה בדרך כלל עבודה זו קשה ביותר להיות בבחינת 'יום ליום יביע אומר', אבל ביומא דהילולא, שזכות הצדיק קיימת, יכולים להתעורר, זיך מיט כאפען, לילך ממדרגה למדרגה, לתקן המדות, לידע ולזכור שלכל יום יש את תפקידו ומעלתו, ולנצל את הימים כראוי, וכדאיתא בזוה"ק (ח"א קכט.) על הפסוק (בראשית כד, א) 'ואברהם זקן בא בימים' שבא עם כל ההארות מכל הימים (ע"י שפ"א חיי שרה תרל"א בשם החי' הר"מ ז"ע), ער איז געקומען מיט די טעג, לא חטיבה אחת של שבעים שנה, אלא כל יום ויום בפני עצמו, יעדער טאג איז געבויעט אויף די פריערדיגע טאג, נאך בעסער און נאך בעסער. וביום היארצייט יכולים וצריכים להתעורר לזה.

פרשת פקודי נקראת כן ע"ש הפסוק 'אלה פקודי', בפרשה זו לא נתחדשה שום מצות עשה או לא תעשה, וגם כל הציווים על מלאכת המשכן כבר נאמרו, אלא כל הפרשה הוא מענין החשבונות של מעשה המשכן, וכמ"ש רש"י 'בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן וכו' ונמנו כל כליו לכל עבודתו', וע"ש זה נקרא 'פקודי', כי זהו כל המהות של הפרשה. וכמו שבמעשה המשכן היה חשבון מדוקדק, כן הוא בעבודת כל אדם במקדש מעט שלו, שעתידיים ליתן דין וחשבון, כל יום הוא אוצר בפני עצמו, וצריכים להודות על כל יום להקב"ה, מ'דארף לעבען מיט א הרגשה פון א חשבון, לנצל את הימים, לדעת שהעיקר הוא עבודתו ית"ש - מה שהנפש פועלת בכל יום ויום, וכל שאר הדברים אינם אלא טפלים.

במסורה ג' פעמים כתיב 'מה הוא', בפרשת שלח (יג, יח) 'וראיתם את הארץ מה הוא', ובפרשת חיי שרה (כג, טו) 'ארבע מאות שקל ביני ובינך מה הוא', ובתהלים כתיב (תהלים לט, ה) 'הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא'. 'הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא', אין המכוון רק על מנין ימי שני חייו, אלא 'מדת' ימי מה היא, וועלכע מדה וועלען האבען די טעג, איך כל יום יהיה מנוצל כראוי, וזה ע"י 'וראיתם את הארץ מה הוא', שהאדם יודע שכל היותו כאן בעוה"ז כאורח וגר במקום שאינו שלו, בפרוזדור שהוא מעבר לטרקלין, ע"ז יודע ש'ארבע מאות שקל ביני ובינך מה הוא', לא כהסתכלות של עפרון, אלא כהסתכלות אאע"ה על מערת המכפלה - מקום עליית הנשמות לעולם העליון. שאין לזה שום חשיבות, כי כל מה שאינו מוסיף לעבודתו ית"ש עובר וחולף ואין בו ממש, ואינו אלא כדברים חיצוניים שאין להם קיום בנפש האדם. און יעדער

טאג און טאג, וכל החיים יודוך סלה, יעדער טאג וואס א מענטש לעבט, על כל נשימה ונשימה, דארף ער פילעהן און וויסען און מודה זיין די איבערשטען, ודבר זה משפיע על האדם שינצל את הימים כראוי.

במצב היום עושים הרחקות ומסכות כדי לא לידבק, הלואי שהיה לנו מסננת רוחנית, לחיות עם אויר אמיתי ונקי ולהתרחק מהרע, וע"י התעוררות לנצל כל יום לתורה ועבודה, ובזכות יארציט של צדיקים, יכולים להגיע לידי הרגשה ש'חיי נשמות אויר ארצך' כמ"ש רבינו יהודה הלוי בשירו, האבען א דערהויבנקייט, 'וראיתם את הארץ מה הוא' - וויסען וואס מ'קען דא אויפטוהן. והשי"ת יגין על עמו ישראל בשלום, שכולם יזכו להיות בריאים ושלמים, פרנסה בריוח, ולהתחזק בידיעה של וכי יד ה' תקצר, מיט אמאהל קען זיך א זאך איבער דרייען, ער האט עס געברענגט און ער וועט דאס נעמען, ושנשמע רק בשורות טובות.

